Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Codi Ymwybyddiaeth o Hawliau Plant

Eich hawliau, eich llais, eich Cymru.

Hawliau Plant Cymru
Children's Rights Wales

Gair gan y Gweinidog

"Mae Cymru yn wlad lle mae hawliau plant yn gwbl sylfaenol. Rydyn ni am godi ymwybyddiaeth o hawliau plant er mwyn grymuso pob plentyn a person ifanc i arfer eu hawliau fel dinasyddion Cymru a'r byd."

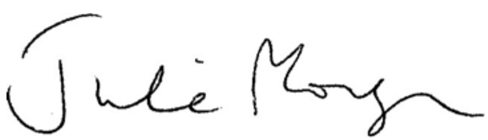

Julie Morgan MS
Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol

CCUHP – cefndir

Cytundeb rhyngwladol yw Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn sy'n diogelu hawliau dynol plant o dan 18 oed. Mae dyletswydd ar Weinidogion Llywodraeth Cymru i godi ymwybyddiaeth ohono.

Mae yna 54 o hawliau plant:

- Mae 42 yn amlinellu'r hawliau eu hunain; ac
- Mae 12 yn ymwneud â sut gall llywodraethau sicrhau bod plant yn manteisio ar yr hawliau hyn.

Ein hamcan

Mae i'n cynllun codi ymwybyddiaeth yr amcan canlynol:

Grymuso plant a phobl ifanc i arfer eu hawliau fel dinasyddion Cymru a'r byd.

Mae'r cynllun hwn yn nodi sut y byddwn yn codi ymwybyddiaeth o Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn yng Nghymru hyd at hydref 2023. Yna caiff y cynllun ei werthuso, a chyhoeddir fersiwn wedi'i diweddaru ym mis Ionawr 2024.

Ein dull gweithredu

Rydym wedi ystyried erthyglau Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ac wedi trafod gyda rhanddeiliaid a phlant a phobl ifanc. Rydym wedi nodi 5 llinyn gwaith:

Llinyn 1:	**Plant a Phobl Ifanc**
Llinyn 2:	**Y Blynyddoedd Cynnar**
Llinyn 3:	**Lleoliadau Addysg**
Llinyn 4:	**Y Sector Cyhoeddus**
Llinyn 5:	**Rhieni a Gofalwyr**

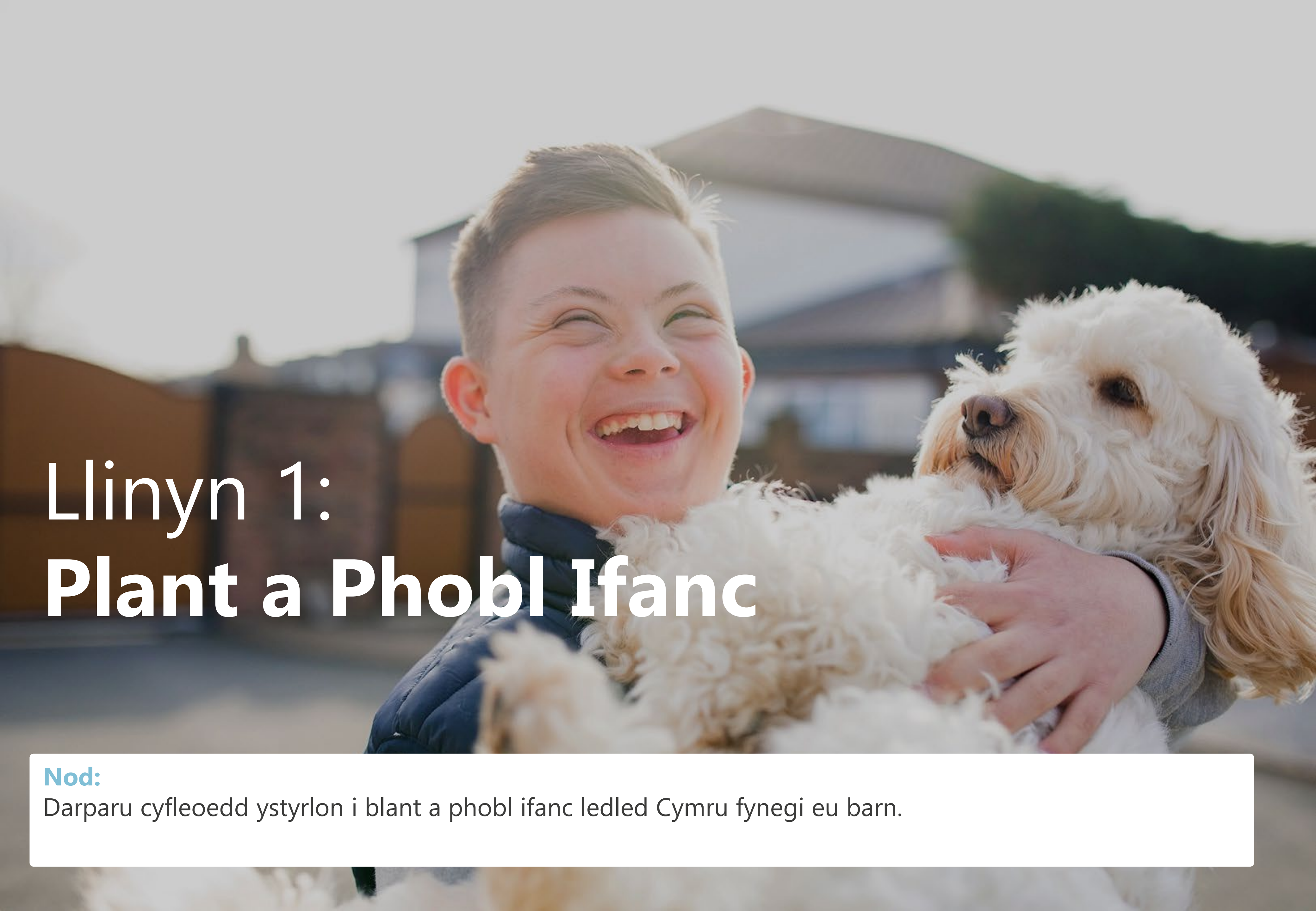

Llinyn 1:
Plant a Phobl Ifanc

Nod:
Darparu cyfleoedd ystyrlon i blant a phobl ifanc ledled Cymru fynegi eu barn.

Llinyn 1:
Plant a Phobl Ifanc

Beth fyddwn ni'n ei wneud?

1. Sefydlu cylch blynyddol i bob Gweinidog ymgysylltu'n uniongyrchol â phlant a phobl ifanc

Bydd holl Weinidogion Llywodraeth Cymru yn cynnal trafodaethau blynyddol yn uniongyrchol gyda phlant a phobl ifanc.

2. Ehangu prosiect Cymru Ifanc

Byddwn yn galluogi mwy o blant a phobl ifanc o gefndiroedd amrywiol a grwpiau sydd heb eu cynrychioli'n ddigonol i godi eu llais ynghylch penderfyniadau cenedlaethol.

3. Cefnogi sefydliadau sy'n cynrychioli / cefnogi anghenion amrywiol plant a phobl ifanc

Byddwn yn darparu cyllid ar gyfer ystod o sefydliadau i gefnogi anghenion plant a phobl ifanc.

4. Cefnogi awdurdodau lleol i ymgynghori â phlant a phobl ifanc

Byddwn yn cefnogi awdurdodau lleol i ddarparu cyfleoedd ystyrlon i blant a phobl ifanc ddylanwadu ar benderfyniadau lleol

5. Cefnogi cylchlythyr gan bobl ifanc i bobl ifanc

Bydd Plant yng Nghymru yn llunio cylchlythyr bob deufis gan bobl ifanc i bobl ifanc ynghylch yr agenda hawliau yng Nghymru.

Llinyn 2:
Y Blynyddoedd Cynnar

Nod:
Codi ymwybyddiaeth o ddull gweithredu seiliedig ar hawliau plant ymhlith gweithwyr proffesiynol sector y blynyddoedd cynnar

Llinyn 2:
Y Blynyddoedd Cynnar

Beth fyddwn ni'n ei wneud?

1. Datblygu Fframwaith Ansawdd Addysg a Gofal Plentyndod Cynnar

Bydd y Fframwaith Ansawdd yn amlinellu ymrwymiad i ddarpariaeth ar gyfer y blynyddoedd cynnar sy'n seiliedig ar hawliau ac yn rhoi'r lle canolog i'r plentyn.

2. Hyrwyddo hawliau plant drwy Raglen Dechrau'n Deg

Byddwn yn gweithio gyda Chydlynwyr Dechrau'n Deg i hyrwyddo dull gweithredu seiliedig ar hawliau plant ac yn eu cefnogi i rannu gwybodaeth â'u rhwydweithiau.

3. Cefnogi rhwydwaith hawliau plant y blynyddoedd cynnar

Byddwn yn cefnogi'r rhwydwaith hwn i dynnu ynghyd randdeiliaid allweddol i rannu arferion da o ran hawliau plant.

4. Datblygu a rhannu adnoddau â gweithlu'r blynyddoedd cynnar

Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid allweddol megis UNICEF, Comisiynydd Plant Cymru a Plant yng Nghymru i ddatblygu adnoddau o ran Hawliau a Chynhwysiant.

Llinyn 3:
Lleoliadau Addysg

Nod:

Codi ymwybyddiaeth ymhlith penaethiaid ac arweinwyr addysg o Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ac o Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau

Llinyn 3:
Lleoliadau Addysg

Beth fyddwn ni'n ei wneud?

1. Datblygu cyfres o adnoddau dysgu proffesiynol i hyrwyddo gwybodaeth am Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a Chonfensiwn y Cenhedloedd unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau, a dealltwriaeth ohonynt

Byddwn yn rhoi cyllid i Plant yng Nghymru i nodi'r adnoddau sy'n bodoli a gweithio gyda'r Consortia Addysg Rhanbarthol, Comisiynydd Plant Cymru, UNICEF a phenaethiaid er mwyn datblygu deunyddiau dysgu proffesiynol. Bydd hyn yn gydnaws â'r ddyletswydd i hyrwyddo gwybodaeth am y Confensiynau uchod a dealltwriaeth ohonynt o dan Ddeddf Cwricwlwm ac Asesu 2021.

2. Gweithio gyda'n partneriaid i ddatblygu cydweledigaeth o sut i ymgorffori hawliau plant o fewn lleoliadau addysg

Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid allweddol, gan gynnwys UNICEF, Comisiynydd Plant Cymru, y Consortia Addysg Rhanbarthol, Awdurdodau Lleol ac eraill er mwyn cytuno ar yr opsiynau i'r dyfodol.

Llinyn 4:

Y Sector Cyhoeddus

Nod:

Cefnogi sefydliadau ac arweinwyr y sector cyhoeddus i roi dull gweithredu seiliedig ar hawliau plant ar waith

Llinyn 4:
Y Sector Cyhoeddus

Beth fyddwn ni'n ei wneud?

1. Datblygu gweledigaeth a dull gweithredu ar y cyd

Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid allweddol, gan gynnwys UNICEF a Chomisiynydd Plant Cymru, i ddatblygu dull gweithredu ar y cyd i ymgorffori hawliau plant o fewn sefydliadau'r sector cyhoeddus.

2. Codi ymwybyddiaeth ymhlith arweinwyr y sector cyhoeddus

Byddwn yn datblygu rhaglen weithgarwch i godi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd dull gweithredu seiliedig ar hawliau plant yn y sector cyhoeddus.

3. Cefnogi pob Awdurdod Lleol yng Nghymru i ymgynghori â phlant a phobl ifanc

Byddwn yn darparu cyllid i Plant yng Nghymru i gefnogi pob awdurdod lleol yng Nghymru i ymgynghori â phlant a phobl ifanc. Bydd y rhwydwaith ymgynghori yn rhannu arferion da.

4. Gwerthuso'r Nod Barcud Cyfranogiad Cenedlaethol

Byddwn yn gwerthuso'r broses o fabwysiadu'r Nod Barcud Cyfranogiad Cenedlaethol ymhlith sefydliadau'r sector cyhoeddus a'i effaith.

Llinyn 5:
Rhieni a Gofalwyr

Nod:
Cefnogi rhieni i ddeall pwysigrwydd clywed barn plant ynghylch materion sy’n effeithio arnynt.

Llinyn 5:
Rhieni a Gofalwyr

Beth fyddwn ni'n ei wneud?

1. Darparu gwybodaeth, cyngor a chefnogaeth i rieni a gofalwyr

Mae hawliau'r plentyn wedi'u hymgorffori ym mhob rhan o ymgyrch a gwefan Magu Plant: Rhowch Amser Iddo, a'r Gwasanaethau Gwybodaeth i Deuluoedd, sy'n rhoi gwybodaeth a chyngor diduedd yn rhad ac am ddim.

2. Hyrwyddo canllawiau ar fagu plant

Mae hawliau'r plentyn wedi'u hymgorffori yn y cymorth cyffredinol a rown ar fagu plant a'r cymorth targed.

3. Casglu safbwyntiau rhieni a gofalwyr fel sail i weithredu

Byddwn yn cefnogi Plant yng Nghymru i gynnal asesiad o'r sefyllfa i'n llywio wrth ymgysylltu â rhieni a gofalwyr yn genedlaethol.

Diwrnod Byd-eang y Plant

Bydd Diwrnod Byd-eang y Plant ar 20 Tachwedd yn gyfle blynyddol inni godi ymwybyddiaeth o hawliau plant ledled Cymru.

Sut byddwn yn mesur canlyniadau?

Byddwn yn holi dysgwyr ysgolion uwchradd i weld faint y maent yn ei wybod am hawliau plant a phobl ifanc drwy arolwg iechyd a lles myfyrwyr 2021/22 y Rhwydwaith Ymchwil Iechyd mewn Ysgolion. Bydd data'r arolwg hwn ar gael o fis Mai 2022. Cynhelir yr arolwg bob dwy flynedd.

Byddwn yn gwerthuso'r cynllun codi ymwybyddiaeth ar ddiwedd 2023.

Caiff cynllun wedi'i ddiweddaru ei gyhoeddi ym mis Ionawr 2024.

Hawliau Plant
Cymru

Children's Rights
Wales